

"Sual: Nasıl iyilikten fenalık gelir? Cevap: Muhali talep etmek, kendine fenalık etmektir. Zerrâtı günahkârlardan mürekkep bir hükûmet tamamıyla mâsum olamaz. Demek, nokta-i nazar, hükûmetin hasenâtı, seyyiatına tereccuhudur." İzah eder misiniz?

"Sual: Nasıl iyilikten fenalık gelir?"

"Cevap: Muhali talep etmek, kendine fenalık etmektir. Zerrâtı günahkârlardan mürekkep bir hükûmet tamamıyla mâsum olamaz. Demek, nokta-i nazar, hükûmetin hasenâtı, seyyiatına tereccuhudur. Yoksa, seyyiesiz hükûmet muhal-i âdidir. Ben öyle adamlara anarşist nazarıyla bakıyorum. Zira onlardan birisi -Allah etmesin- bin sene yaşayacak olsa, âdetâ mümkün hükûmetin hangi sûretini görse, hülya ile yine razı olmayacak. Şu hülyanın neticesi olan meylü't-tahrip ile o sûreti bozmaya çalışacak. Şu halde, böylelerin fena zannettikleri Jön Türklerin nazarlarında dahi, mel'un, anarşist ve iğtişaççı fırkasından addolunurlar. Meslekleri ihtilâl ve fesattır."(1)

Olması mümkün olmayan bir şeyi istemek ve onun peşine düşmek, insanın kendine fenalık etmesi demektir. Bu zamanda fertlerin çokça günahlara daldığı ve günahkar olduğu bir zamanda, bu günahkar insanlardan teşekkür eden hükümetlerin hatasız ve günahsız olmalarını beklemek hem safdillik hem de muhaldir. Bu nedenle hükümet tercihinin gidildiği zamanlarda hatasızını değil, en az hata işleyecek ve en iyi hizmet edecek hükümeti tercih etmeliyiz.

Mesela, **"Ben, yüzde yüz hayırlı ve hatasız olan bir hükümete destek veririm."** demek, imkansızın peşine düşmekle eş değerdir. Böyle bir hükümet yeryüzünde bulunamaz, bu gerçekçi bir bakış açısı değildir. Öyle ise gerçekçi olan bakış açısı; **iyilikleri kötülüklerine, sevapları günahlarına, doğruları yanlışlarına galip olan** bir hükümeti desteklemektir. Günahsız ve hatasız hükümet bulmak muhaldir.

Şayet böyle bir beklenti içinde olanlar varsa, bunlar ancak anarşistler olabilirler. Zira anarşistler olmayacak bir şeyi hedefine koyup sonra ona muvafık düşmeyenlere hücum ederler; bu da onların uyabileceği bir hükümetin olmayacağı anlamına gelir. Yani hedefi muhal olanın itaati mümkün olmaz. İtaati mümkün olmayan bir grup

ise topluma zarar veren, toplumun ahenk ve düzenini bozan birer anarşist ve fesat şebekeleridir...

(1) bk. [Münazarat, Sualler ve Cevapları.](#)